

Vilans: inzet leefstijlmonitoring ontlast mantelzorgers

3 oktober 2016

Vilans onderzocht binnen het project Leefstijlmonitoring in Friesland gedurende 300 dagen de ervaringen van mantelzorgers en casemanagers dementie met Leefstijlmonitoring. Dit mede in het kader om te zien of het noodzakelijk is om dergelijke innovatieve zorgconcepten met digitale technologie te vergoeden. Het blijkt dat leefstijlmonitoring vooral een meerwaarde heeft voor mantelzorgers. Het zorgt bij de meerderheid van de mantelzorgers voor meer gerustheid en minder belasting. Zie onderzoek (pdf)

Vilans verkreeg tijdens het onderzoek in Friesland inzicht in de ervaringen van mantelzorgers en casemanagers met Leefstijlmonitoring, waaronder de frequentie en manier van het gebruik en de meerwaarde. Verder werd onderzocht in hoeverre de toepassing van leefstijlmonitoring tot een reductie in de ervaren belasting leidt bij mantelzorgers van mensen met dementie.

Het onderzoek bestond uit kwalitatief en kwantitatief onderzoek in de vorm van interviews en vragenlijsten. Uit de interviews komt naar voren dat mantelzorgers zich dankzij leefstijlmonitoring geruster voelen over de situatie van de persoon met dementie. Vergelijkbaar met eerder onderzoek (zie onderaan het bericht) daalde de subjectieve belasting bij mantelzorgers gedurende het onderzoek, wat toe te schrijven kan zijn aan de inzet van leefstijlmonitoring.

Voordelen mantelzorgers

Op basis van vergelijkbare resultaten uit de kwalitatieve en kwantitatieve metingen concludeert Vilans dat leefstijlmonitoring voor de meerderheid van de mantelzorgers zorgt voor:

- Meer gerustheid en verminderde belasting.
- Rijkere informatie voor de mantelzorger
- Vroegsignalering van mogelijke crisissituatie
- De mogelijkheid om personen die niet of slechts beperkt fysiek kunnen bijdragen aan de zorg voor hun naaste om toch bij te dragen aan de zorg door monitoring en signalering op afstand.

Verbeterpunten

Uit de interviews haalde Vilans verder een aantal verbeterpunten voor het leefstijlmonitoring systeem, zoals een reductie in het aantal valse/loze meldingen, ontwikkeling van een mobiele applicatie (app), meer inzicht in de gebruikers van het systeem en ook betere voorlichting over de werking en baten van het systeem.

Vilans stelt dat er ook een maatschappelijke businesscase te halen is uit Leefstijlmonitoring. Er is echter geen positieve businesscase voor zorgorganisatie. Het grootste deel van de te kwalificeren opbrengsten van Leefstijlmonitoring komt namelijk ten goede aan zorgverzekeraars en het zorgkantoor. De directe opbrengst voor de zorgorganisatie is gering.

Zonder initiële investeringsgelden en het delen van de behaalde opbrengsten tussen zorgverzekeraar/zorgkantoor en zorgorganisatie (shared savings), is het voor een zorgorganisatie niet haalbaar om Leefstijlmonitoring aan te bieden binnen de Zorgverzekeringswet, concludeert Vilans dan ook.

Aanspraak op financiering

Volgens Vilans beschrijft de recent gepubliceerde 'Handreiking contractering thuiszorgtechnologie' hoe zorgorganisaties aanspraak kunnen maken op financiering van Leefstijlmonitoring binnen de Zorgverzekeringswet. Gezien de opbrengsten voor de mantelzorgers zou het te onderbouwen zijn dat een cliënt of mantelzorger bijdraagt in de kosten.

Begin september schreef Focus Cura-CEO Daan Dohmen in een blog dat zorgverzekeraars meer nadruk leggen op het vergoeden van digitale en ehealth technologie, aldus een 'quick scan' van een aantal zorginkoopdocumenten van zorgverzekeraars voor 2017. Daarbij wordt onder meer gerefereerd aan 'Monitoring van Algemene Dagelijkse Verrichtingen (leefstijlmonitoring of levensloopalarm)' als voorbeeld van te vergoeden inzet van technologie.

Leefstijlmonitoring volgens Vilans

Leefstijl- of leefpatroonmonitoring geeft inzicht in langzame veranderingen in het dagelijks leefpatroon van alleenwonende mensen. Door middel van sensoren in de woning krijgt de mantelzorger en/of (thuis)zorg informatie over het functioneren van thuiswonende ouderen. De sensoren bevinden zich in alle ruimtes van de woning die frequent bezocht worden en communiceren draadloos met een centrale unit die is verbonden met internet. De sensoren registreren de activiteiten van de bewoner.

Veranderingen waaronder verminderde hygiëne, de frequentie van toiletbezoek of het slaappatroon worden gesignaleerd en via email of sms doorgegeven. Veranderingen, zoals nachtelijk dwalen buitenhuis of het vermoeden van een val, kunnen ook gemeld worden. Het systeem is niet geschikt voor alarmering bij acute noodsituaties. Via een computerprogramma worden de gegevens geïnterpreteerd en via een persoonlijke website wordt deze informatie inzichtelijk gemaakt voor mantelzorger, zorgmedewerker en/of casemanager.

Eerder onderzoek: Heide L van der, Spreeuwenberg M, Willems C. Rapport Zorg op maat door leefstijlmonitoring, resultaten gebruiksonderzoek 2008-2010, juli 2011. Willems C, Heide L van der, Spreeuwenberg M, Rapport Zorg op maat door leefstijlmonitoring, ervaringen van en met patiënten, januari 2011.